

16. august 2020

Kulturimpulser sørfra

Pandemitider gir rom for refleksjon. Jeg vil berømme to kilder til høyverdig underholdning og inspirasjon.

De fleste her til lands er vel vant til å vende blikket vestover, til den angelsaksiske kulturkrets, for utenlandske kilder til innsikt og inspirasjon. Men det finns naturligvis alternativer, og her vil jeg lede oppmerksomheten mot to meget forskjellige forlag som begge har åpnet nye perspektiver for interesserte lesere gjennom flere tiår. Felles for forlagene er at de bygger på en oppfatning av innsikt og *dannelse* som en viktig forutsetning for et godt samfunn. For oss nordboere er jo dannelsesbegrepet nærmest forsvunnet som ideal, om ikke direkte forbundet med en samfunnsfjern elite.

Tidsskriftet Sfinx (<https://forlagetorbis.dk/da/>) utkommer i Danmark med fire nummer årlig. Videre utgir forlaget Orbis gode og rimelige bøker innenfor tidsskriftets generelle tematikk. Årsabonnementet for tidsskriftet koster DKK 345,- (med introtilbud på DKK 100,-). Sfinx gir følgende egenomtale, som jeg mener de lever godt opp til:

"SFINX er det eneste tidsskrift i Nordeuropa, der udelukkende dækker Middelhavsområdet

Landene rundt om Middelhavet er både Europa og Europas nærmeste naboer. Men de er også brohoveder til Afrika og Asien. For at forstå vores egen samtid er det både afgørende og nødvendigt at forstå det som er sket, og det som sker nu, i området. Middelhavsområdet er blevet kontrolleret af skiftende magthaverne, kongeriger og bystater, der også har kontrolleret handel og forbindelse til fjernere destinationer. Her er det blevet til møder mellem kulturer, som har udvekslet viden og forestillinger. Kulturer i Ægypten, Mesopotamien, Grækenland og Italien var således civilisationsudviklende og civilisationsbærende forudsætninger for vores egen kulturhistorie. Tidsskriftet SFINX fortæller om Europas, Mellemøstens og Nordafrikas fælles historie og kulturelle relationer. Fra de første mennesker slog sig ned omkring Middelhavet, helt frem til vores egen tid."

WBG – Wissen Bildung Gemeinschaft (www.wbg-wissenverbindet.de) er en tysk bokklubb (med forlag). Den ble grunnlagt i 1949 med navnet Wissenschaftliche Buchgesellschaft, med formål å støtte en «gjenreisning» av boksamlinger som gikk tapt under krigen med de mange utbombede hjem og biblioteker. Hovedvekten lå på kulturarven, med utgivelse av et stort antall førkrigs utgaver/oversettelser av sentrale verk fra antikken til moderne tid. Rimelige bøker i god teknisk utførelse. Etter hvert

som gjenreisningsprosjektet ble fullført endret man målsetningen i retning av en bredere vitenskapelig og litterær underbygning for et kultivert samfunn. I tillegg til de tidløse verkene er WBG nå raskt på pletten med bidrag til belysning av samtidens utfordringer. Det kan kanskje sies at den tyske språkkrets er prioritert, men det er bare kanskje, ettersom viktige arbeider i oversettelse fra andre språk er svært tallrike. WBG er også opptatt av å følge medieutviklingen. Rimelige bokbind er fortsatt dominerende, og praktutgaver (høydepunkter for samlere) dukker leilighetsvis opp. Men nå kjører de også hardt på med e-bøker, DVD'er, osv.

WBG tilbyr tre ulike medlemskap. Det rimeligste har årskontingent på 15 €, studenter 7,50 € (med et velkomstilbud for alle nykommere på 25 €). Det kreves ett kjøp (med rabatt) i året. Mindre aktuelle i corona-tider er rabattkort for museumsbesøk og diverse kulturelle «events». Men de hyppige brosjyrene er fristende, og inspirerer i alle fall ved det mangfoldige tilbudet for bygging av viten og dannelse som pilarer i samfunnet.

5